



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

___25.03.2019___

КАРАР

№ 261-п

Саба муниципаль районы оешмаларының,
предприятиеләренең һәм учреждениеләренең тыныч һәм
хәрби вакытындагы гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы
эшләве турындагы Нигезләмәне раслау хакында

“Гражданнар оборонасы турында” 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы,
“Халыкны һәм территорияләре табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш
хәлләрдән саклау турында” 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль
законнар нигезендә, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы оешмалары,
предприятиеләре һәм учреждениеләренең тыныч һәм хәрби вакытдагы гадәттән тыш
хәлләрдә тотрыклы эшләвен планлаштыру һәм контрольдә тотуны оештыру эшен алга таба
камилләштерү максатларында, ТР Саба муниципаль районы башкарма комитеты

КАРАР ЧЫГАРА:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы оешмаларының,
предприятиеләренең һәм учреждениеләренең тыныч һәм хәрби вакытындагы гадәттән
тыш хәлләрдә тотрыклы эшләве турындагы бирелгән Нигезләмәне раслау (бирелгән).
2. Саба муниципаль районы оешмалары, предприятие һәм учреждениеләре
житәкчеләренә расланган Нигезләмә нигезендә оешмаларның, предприятиеләренң һәм
учреждениеләренң тотрыклы эшләвен арттыру буенча ел саен чаралар планлаштырырга
һәм үткәргәгә тәкъдим итәргә.
3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан
Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында түбәндәге адрес буенча:
<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Саба муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес
буенча бастырып чыгарырга: <http://saby.tatarstan.ru>.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Житәкче

М.Р. Ишниязов

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
оешмаларының, предприятиеләренең һәм учреждениеләренең
тыныч һәм хәрби вакытындагы гадәттән тыш хәлләрдә
тотрыклы эшләве турындагы Нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1 Әлеге нигезләмә “Гражданнар оборонасы турында” 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы, “Халыкны һәм территорияләргә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау турында” 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль законнар таләпләренә туры китереп эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы оешмаларының, предприятиеләренең һәм учреждениеләренең гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләвен оештыру буенча эш тәртибен билгели.

1.2 Нигезләмә даими рәвештә (5 елга бер тапкырдан да ким булмаган) тәҗрибә туплау нәтиҗәләре һәм законнар үзгәрүгә бәйле рәвештә яңадан карала һәм тулыландырыла.

2. Төп билгеләмәләр

2.1. Гадәттән тыш хәлләрдә объект функцияләвенә тотрыклылыгы дигәндә, гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу шартларында объектның үз функцияләрен (Планнар, программалар) үтәү, көндәш белән заманча зарарлану чараларын куллану, террорлык актларын куллану һәм бозылган житештерүне минималь кыска срокларда торгызу мөмкинлеге аңлашыла.

2.2. Тыныч һәм хәрби вакытның гадәттән тыш хәлләрдә объект функцияләренә тотрыклылыгын арттыру (ФТА) – гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычын киметү, объект персоналын яклау, көндәшнә зарарлану чараларын һәм террорчылык актларын кулланудан барлыкка килгән зыяннарын киметү, шулай ук бозылган житештерүне кыска вакыт эчендә яңадан торгызу максаты белән объектта гамәлгә ашырыла торган оештыру, инженер-техник һәм махсус технологик чаралар комплексы.

**3. Гадәттән тыш хәлләрдә тыныч һәм хәрби вакытның тотрыклы эшләве
буенча оешмалар, предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегенә төп
юнәлешләре**

3.1. Гадәттән тыш хәлләрдә тыныч һәм хәрби вакытның тотрыклы эшләве буенча оешмалар, предприятиеләр һәм учреждениеләр (алга таба–оешмалар) эшчәнлегенә төп юнәлешләре булып торалар:

- гадәттән тыш хәлләр вакытында эшчеләрне, хезмәткәрләрне, аларның гаилә әгъзаларын, халыкны һәм аларның тормыш-көнкүрешен яклауны тәэмин итү;

- оешмаларның житештерү көчлөрен тиешле территориядә рациональ урнаштыру;

- оешмаларны гадәттән тыш хәлдәге эшлөргә эзерләү;

- гадәттән тыш хәлдәге оешмаларны торгызу буенча эшләрне башкаруга эзерлек;

- гадәттән тыш хәлдәге бурычларны хәл итү өчен оешмалар белән идарә итү системасын эзерләү.

3.2. Оешмаларның тотрыклы эшчәнлегә буенча чаралар, эре производство аварияләре, тыныч вакытта табигый бәла-казалар һәм катастрофаларының мөмкин булган нәтижәләрен, хәрби вакытта икътисадны жиңелү ысулларын һәм чараларын камилләштерү перспективаларын исәпкә алып, алдан эшләнә һәм гамәлгә ашырыла.

Характеры буенча вакытында гамәлгә ашырылырга мөмкин булмаган чаралар (мәсәлән, эвакуация үткөрү чаралары, эшнәң технологик режимнарын үзгәртү, житештерү багланышларын, идарә структурасын үзгәртү һ. б.) гадәттән тыш хәлләр вакытында кыска вакыт эчендә үткөрелә ала.

3.3. Эшчәнлекнәң тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны эшлөү һәм үткөрү буенча турыдан туры житәкчелекне Саба муниципаль районы икътисадының тотрыклы эшлөвен арттыру комиссиясе, районның оешма житәкчеләре башкара.

Аларга түбәндәге бурычлар йөкләнә:

- буйсынудагы оешмалар эшчәнлегенәң тотрыклылыгын арттыру эшен оештыру;

- һәлакәт, бәла-каза, табигый бәла-казалар нәтижәсендә мөмкин булган югалтуларны һәм жиңерелүләренә булдырмау чараларын планлаштыру һәм үтәүне контрольдә тоту һәм кул астындагы оешмаларда ихтимал дошманның зарарлануын хәзерге заман чаралары йогынтысын тикшерү;

- халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү, билгеләнгән (кирәкле) продукция күләмен һәм номенклатурасын чыгару өчен буйсынучы оешмаларның хәлен, мөмкинлекләрен һәм ихтыяжларын бәяләү;

- буйсынудагы оешмаларның тотрыклы эшчәнлегә мәсьәләләре буенча тикшеренүләренә оештыру, эшләнәң чараларны гамәли гамәлгә ашыруның максатчанлыгы буенча тәкъдимнәр эзерләү;

- буйсынудагы оешмалар эшчәнлегенәң тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны үтәү сыйфатын тикшерү;

- Саба муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенә район икътисадының эшлөвен арттыру мәсьәләләре буенча, оешмаларны гадәттән тыш хәл режимында эшкә күчөрү буенча карар кабул итү өчен мәгълүматларны гомумиләштерү һәм тәкъдимнәр эзерләү;

- әлегә хәлне гомумиләштерү һәм житештерү эшчәнлеген оештыру, оешмалар белән бозылган идарә итүне торгызу һәм авария-торгызу эшләрнен үткөрү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр эзерләү.

Оешманың тотрыклы эшлөвен арттыру комиссиясе тарафыннан эшләнә:

оешма эшчәнлегенәң тотрыклылыгын арттыру буенча комиссия төзү турында житәкче боерыгы;

комиссия турында нигезләмә һәм эш планнары;

оешмалар эшчәнлегенәң тотрыклылыгын арттыру буенча комиссия утырышларының беркетмәләре;

оешма эшчәнлегенәң тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны үстерү план-графигы;

икътисад объектлары эшчәнлеген тикшерү материаллары.

3.4. Саба муниципаль районы оешмаларына йөкләнгән:

- аларның эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру чараларын планлаштыру һәм үтәү;

- һәлакәт, бәла-каза, табигый бәла-казалар нәтижәсендә мөмкин булган югалтуларны һәм жимерелүләрне һәм ихтимал булган көндәшнәң заманча чаралар белән жинүне булдырмау чараларын планлаштыру һәм үтәү;

- билгеләнгән (кирәкле) күләмнәрдә һәм номенклатурада, мөмкин булган югалтуларны һәм жимерүләрне исәпкә алып, продукция (эшләр, хезмәтләр күрсәтүне) чыгаруны тәмин итү;

- кирәкле матди һәм финанс чараларын бүлеп бирү өчен җаваплылык.

3.5. Оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча план дип атап, оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны аерым кушымта итеп бирергә, которое называть планом по повышению устойчивости функционирования организаций. Оешмаларның тотрыклы эшләвен арттыру чараларының бер өлешен гражданнар оборонасының тиешле планнарында һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча гамәлләр планнарында күздә тотарга.

3.6. Саба муниципаль районы икътисадының тотрыклы эшләвен тәмин итү комиссиясе гражданнар оборонасы планнарында каралган чараларның үтәлешен контрольдә тотарга.

3.7. Гадәттән тыш хәлләр вакытында оешмаларны тотрыклы эшләргә әзерләү чараларының нәтижәләгә гражданнар оборонасының махсус өйрәтүләрен уздырганда билгеләнә.

4. Оешмаларның гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләве буенча чараларның типлаштырылган исемлегә.

4.1. Аварияләр һәм һәлакәтләр килеп чыгуны булдырмау (куркынычын киметү) чараларын сайлауның һәм нигезләүнең төп этаплары:

- гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган чыганаclarын ачыклау (химик куркыныч матдәләр булган корылмалар, технологик жайланмалар, житештерү төрләре, куышлык төрләре (авария химик куркыныч матдәләр), куркыныч параметрлар булган жиһазлар, производствоның оештыру ысуллары һ. б.);

- гадәттән тыш хәл булу куркынычы булган һәр элемент-чыганакта һәм мөмкин булган социаль-икътисадый нәтижәләрдә гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычын анализлау;

- гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычын булдырмауның (куркынычын киметү) төп чараларын сайлау.

4.2. Житештерү персоналын (халыкны) яклау һәм яшәү белән тәмин итү системасын әзерләү таләпләрен гамәлгә ашыруның төп юллары итеп билгеләргә:

- төп фондларны һәм житештерү процессларын камилләштерү;

- авариясез житештерү таләпләрен һәм нормаларын эшләү (аныклау) һәм үтәү;

- төп житештерү фондлары торышын контрольдә тоту нәтижәләгә (ТЖФ);

- ТЖФна даими техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт үткәрү;

- житештерүнең авариясезлегә өлкәсендә персоналның квалификациясен күтәрү.

4.2.1. Әлегә максат белән мөһим:

- гадэттэн тыш хэллэр чыганакларын ачыклау;
- нәтижеләрне фаразлау;
- гадэттэн тыш хэллэр чыганакларын киметергә.

4.2.2. Гадэттэн тыш хэл килеп чыгу куркынычын тулысынча бетерү мөмкин булмаган очракта житештерү персоналдын яклауны тәэмин итәргә кирәк:

- персоналга вакытында хәбәр итү;
- гадэттэн тыш хэлләр вакытында персоналны саклау чараларын һәм көчләрне булдыру һәм эзерләү;
- беренче медицина ярдәме күрсәтүгә эзерлек;
- гадэттэн тыш хэлләр шартларында эшләүгә тормыш тәэмин итү системасын эзерләү юлы белән.

4.3. Икътисадның яңа хужалык объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә (булганнарын киңәйткәндә) аларны урнаштыруга, шулай ук аларның элементларын урнаштыруга таләпләрне исәпкә алырга кирәк. Әлеге таләпләрдән чыгып, иң гомуми (универсаль) типлаштырылган чаралар булып тора:

- объектларны урнаштыру һәм рельеф, грунт һәм климат шартларын исәпкә алып, аларның элементларын урнаштыру өчен майданчылар сайлау, шулай ук жирлекнең башка үзенчәлекләрен билгеләү;
- жирлектәге локаль тискәре участокларда объект элементларын урнаштыруны искәртү (чикләү);
- эре объектларның элементлары тупланышы һәм аларны эре производстволарны киңәйтүне чикләү;
- куркыныч табигать күренешләре зоналарында куркыныч объектларны урнаштыруны чикләү һәм аларны башка объектлардан куркынычсыз ераклыкта урнаштыру;
- объект территориясеннән читтә куркынычсыз зонада зарарлы, шартлау куркынычы булган һәм жиңел янып киә торган матдәләргә саклау өчен базис складлары төзү.

4.4. Житештерү персоналына һәм халыкка китерелгән зыяның кимүе, икътисадый зыяның кимүе һәм әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынтыны чикләү (искәртү) тотрыклы эшчәнлек буенча вакытыннан алда техник чаралар үткәргү белән ирешелә.

Бу максатка ирешү юлы башкарылырга тиеш:

- гадэттэн тыш хэлләрнең заралаучы факторларыннан төп житештерү фондларын (ТЖФ) яклау;
- табигатьне саклау буенча махсус чаралар үткәргү юлы белән.

4.4.1. Төп житештерү фондларын яклау үз эченә ала:

- Төп житештерү фондларының физик ныклыгын күтәрү;
- янғын сигнализациясен, янғын сүндерү системаларын урнаштыру;
- гадэттэн тыш хэл килеп чыгу ихтималын киметүне тәэмин итүче технологияләрен, биналар конструкцияләрен, жиһазлар кертү;
- уникаль һәм кыйммәтле жиһазларны яклау, аны эвакуацияләүгә эзерләү.

4.4.2. Табигатьне саклау чаралары булып тора:

- агынтыны чистарту;
- жиһазлар, торба үткәргечләргә герметизацияләү;
- атмосфераның озон катламын жиңерә торган матдәләргә технологияләрдә куллануны киметү.

4.5. Икътисад хужалык объектларын гадэттэн тыш хэллэр шартларында эшлэргэ эзерлэү гамэлгэ ашырылырга тиеш:

- гадэттэн тыш хэллэр шартларында продукциянең (хезмэтлэрнең) мөһим төрлөрөн чыгаруны тээмин итү максаты белән;

- объектларны матди-техник ресурслар, энергия һәм су белән тотрыклы тээмин итү максаты белән;

- эшче сменаның иминлеген тээмин итү.

4.5.1. Әлеге таләпләрне исәпкә алып бу өлкәдә чаралар булып тора:

- продукциянең мөһим төрлөрөн чыгару мөмкинлекләрөн бәяләү;

- тээмин итүчеләр белән житештерү элемтэләрөн камилләштерү;

- аерым производстволарның бәйсез эшләвенә эзерлек;

- гадиләштерелгән технология буенча эшкә эзерлек;

- матди-техник ресурсларның минималь кирәкле запасын булдыру;

- жирле ресурслардан файдалануга эзерлек;

- автоном энергия һәм су белән тээмин итү чыганакалары белән тээмин итү;

- электр тапшыру кабель линияләрөн куллану;

- объектны ике һәм аннан да күбрәк чыганактан электр белән тээмин итү;

- аерым кулланучыларны үзекләштерелгән сүндерүгә эзерлек;

- территорияләрне һәм биналарны аварияле яктыртуны тээмин итү;

- объектларны әйләнештәге су белән тээмин итү системалары һәм автоном су алу жайланмалары белән тээмин итү;

- һәлакәт һәм табигый бәла-казалар турында (аларның барлыкка килү куркынычы) персоналга вакытында хәбәр итү;

- гадэттэн тыш хәл шартларында персоналны яклау чараларын һәм көчләрөн булдыру һәм эзерләү;

- гадэттэн тыш хэлләр шартларында персоналны саклану ысулларына өйрәтү;

- беренче медицина ярдәме күрсәтүгә эзерлек;

- тормыш тээмин итү системасын гадэттэн тыш хэлләр шартларында эшләүгә эзерләү.

4.6. Һәлакәт, һәлакәт һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрөн бетерүгә гадэттэн тыш хэлләр транспорт чарасының функциональ район звеноларының идарә итү системасын, көчләрөн һәм чараларын эзерләү юнәлдерелгән булырга тиеш:

- персоналга һәм халыкка үз вакытында хәбәр итү өчен шартлар тудыруга;

- авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр үткәрү гә (АКБКЭ).

4.6.1. Бу максаткларга ирешелә:

- көч һәм гадэттэн тыш хэлләр транспорт чараларын вакытында эзерләү;

- гадэттэн тыш хэлләр транспорт чарасының функциональ район звеноларының идарә итү системасын эзерләү юллары белән.

4.7. Көч һәм чаралар эзерләү буенча типлаштырылган чаралар булып тора:

- Формалаштыруны барлыкка китерү һәм укуту, матди-техник тээмин ителеш;

- матди-техник ресурсларның гадэттэн тыш резерв фондларын булдыру;

- күзәтү һәм контроль постларын жәелдерүгә эзерлек;

- жирле ресурслардан файдалануга эзерлек;

- автоном энергетика чыганакалары белән тээмин итү;

- документларның иминият фондын булдыру һәм саклау.

4.8. Гадэттэн тыш хэлләр транспорт чараларының функциональ район звенолары белән идарә итүне эзерләү буенча типик чаралар булып тора:

- авариялар, гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бөтерүгә оешмаларга бурычлар эшләү һәм кую;
- оешмалар белән идарә итү органнарын норматив-техник документлар белән тәэмин итү;
- оешмалар һәм янәшәдәге жирлек территориясендә лаборатор контрольне күзәтү (ЛККЧ) чөлтәрен төзү;
- хәбәр итү системасын булдыру һәм эзәр тоту;
- гадәттән тыш хәлләр чыганакалары турында мәгълүматны жыю һәм анализлау системасын булдыру;
- идарә итү пунктлары системасын булдыру;
- тармакта элементә системасын үстерү;
- мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр фаразын һәм гамәлләр планнарын аныклау;
- функциональ һәм территорияль идарә итү органнарының үзара хезмәттәшлеген оештыру:
- оешмаларның гадәттән тыш хәлдәге эшләргә мәгълүмати үзәкләрен эзәрләү;
- оешмалар идарәсе органнары хезмәткәрләрен эзәрләү;
- объектларның имин эшләвен һәм аларның эзәрлеген контрольдә тотуны тәэмин итү;

5. Икътисад объектлары һәм халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системалары эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру чараларын финанслау тәртібе

5.1. Халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системаларын һәм оешмаларының тотрыклы эшләвен арттыру чараларын финанслау “Гражданнар оборонасы турында” Федераль Закон нигезендә Саба муниципаль районы оешмалары һәм жирле бюджет акчалары хисабына гамәлгә ашырыла.

6. Икътисад объектлары һәм халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системалары эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру чаралары үтәләшен контрольдә тоту

6.1. Оешмаларның һәм халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системалары эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру чаралары үтәләшен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча Комиссиясе башкара.